

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα

Προηγμένη Νοσηλευτική
και Φροντίδα Υγείας Στην Κοινότητα

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΚΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ CES-D
(CENTER FOR EPIDEMIOLOGICAL STUDIES-
DEPRESSION SCALE) ΣΕ ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ
ΑΝΟΙΑ ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ**

ΕΛΕΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: Δρ. Ευριδίκη Παπασταύρου

ΣΥΝΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: Δρ. Χριστιάνα Κούτα

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ: Δρ. Ευριδίκη Παπασταύρου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ: Παναγιώτα Αντρέου

Εαρινό Εξάμηνο 2014

Περίληψη

Εισαγωγή: Η κατάθλιψη αποτελεί συχνό πρόβλημα σε άτομα τα οποία φροντίζουν ασθενείς με χρόνια νοσήματα και ειδικά με άνοια, με αποτέλεσμα τη δυσκολία παροχής αποτελεσματικής φροντίδας και πιθανή πρόωρη ιδρυματοποίηση των ασθενών. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η αξιολόγηση των ψυχομετρικών ιδιοτήτων της Ελληνικής Έκδοσης του Εργαλείου CES-D, σε οικογενειακούς φροντιστές ασθενών με άνοια στην Κύπρο.

Υλικό-Μέθοδος: Δευτερογενής ανάλυση δεδομένων της μελέτης «Ασθενείς με άνοια και κοινωνικό κεφάλαιο». Πρόκειται για μια ποσοτική περιγραφική μελέτη. Το δείγμα της έρευνας αποτελούν φροντιστές ατόμων με άνοια και άτομα από τον γενικό πληθυσμό (άνω των 18 ετών). Το δείγμα αποτελείτο από 76 πρωτοβάθμιους οικογενειακούς φροντιστές ασθενών με άνοια και ομάδα μαρτύρων η οποία αποτελείτο από 149 άτομα, τα οποία επιλέγηκαν από το κοινό με βάση γεωγραφικά κριτήρια ως προς το δείγμα των οικογενειακών φροντιστών. Η συλλογή των δεδομένων έγινε με προσωπικές συνεντεύξεις οι οποίες έγιναν στο σπίτι των συμμετεχόντων μετά από τηλεφωνική συνεννόηση και πληροφορημένη συναίνεση.

Αποτελέσματα: Η δομική εγκυρότητα εξετάστηκε με διερευνητική παραγοντική ανάλυση η οποία ανέδειξε 4 παράγοντες. Ο πρώτος παράγοντας αφορούσε την καταθλιπτική συμπτωματολογία και σωματικά ενοχλήματα και αποτελείτο από 10 δηλώσεις, ο δεύτερος παράγοντας αφορούσε τη θετική επίδραση και αποτελείτο από 5 δηλώσεις, ο τρίτος παράγοντας αφορούσε τη ευερεθιστότητα και αποτελείτο από τρεις δηλώσεις, ο τέταρτος παράγοντας αφορούσε τις αρνητικές διαπροσωπικές σχέσεις και αποτελείτο από 2 δηλώσεις. Οι 4 παράγοντες που προέκυψαν ερμήνευσαν το 56.26% της διακύμανσης και κάλυπταν και τα 20 ερωτήματα της κλίμακας CES-D. Η αξιοπιστία εσωτερικής συνάφειας των παραγόντων που αναδείχτηκαν εξετάστηκε με τον συντελεστή Cronbach alpha και οι τιμές κυμάνθηκαν από .62 έως .87. Ο έλεγχος αξιοπιστίας εσωτερικής

συναχής για το σύνολο της κλίμακας έδωσε αποτέλεσμα Cronbach's $\alpha=.89$, γεγονός που υποδηλώνει ότι η κλίμακα αντικατοπτρίζει μια ενιαία δομή.

Συμπεράσματα: Η Ελληνική έκδοση του υπό εξέταση ερωτηματολογίου αποδεικνύεται ότι παρουσιάζει επαρκή δομική εγκυρότητα και αξιοπιστία, κατά τη χρήση του σε ελληνικό πληθυσμό της Κύπρου. Οι ιδιότητες της κλίμακας είναι παρόμοιες με εκείνες που αναφέρθηκαν στη διεθνή βιβλιογραφία. Ωστόσο προτείνεται περαιτέρω ψυχομετρικός έλεγχος της κλίμακας σε δείγμα που αφορά οικογενειακούς φροντιστές. Κατά τη σύγκριση με τις Ελληνικές εκδοχές παρουσιάζονται κάποιες μικρές διαφορές στη διάταξη των παραγόντων, όμως γενικά υπάρχει σημαντική συμφωνία στη θεματική κατάταξη των επιμέρους δηλώσεων, αφού οι 16 από τις 20 δηλώσεις ταυτίζονται. Οι διαφοροποιήσεις που προέκυψαν θα μπορούσαν να αποδοθούν κυρίως σε πολιτισμικές και γλωσσικές διαφορές διαλέκτου. Η κλίμακα μέτρησης της κατάθλιψης CES-D, μπορεί να χρησιμοποιηθεί από επαγγελματίες υγείας και ιδιαίτερα σε άτομα τα οποία φροντίζουν ασθενείς με χρόνια νοσήματα. Η έγκαιρη εκτίμηση και αξιολόγηση συμπτωμάτων κατάθλιψης σε οικογενειακούς φροντιστές θα συμβάλει στην αντιμετώπιση, την πρόληψη επιδείνωσης και θα βοηθήσει τις οικογένειες στο ρόλο της φροντίδας.